

UCHWAŁA NR XVIII/...2025
RADY GMINY NIEMCE

z dnia 28 października 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Sołtysa Sołectwa Nowy Staw

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz § 23 ust. 3 Statutu Sołectwa Nowy Staw stanowiącego załącznik do uchwały nr XLIV/422/2022 Rady Gminy Niemce z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie nadania statutu sołectwa Nowy Staw, Rada Gminy Niemce uchwala, co następuje:

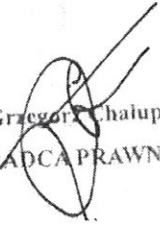
§ 1. Po zapoznaniu się ze skargą na działalność sołtysa sołectwa Nowy Staw, która wpłynęła do Rady Gminy Niemce w dniu 10 października 2025 r. oraz po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej w sprawie zarzutów sformułowanych w skardze, uznaje się skargę za bezzasadną z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. O sposobie rozpatrzenia skargi Przewodniczący Rady Gminy zawiadomi skarżącego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Niemce

Marek Gruda

Dr Grzegorz Chałupczak
RADCA PRAWNY

Uzasadnienie

W dniu 13 października 2025 r. Wójt Gminy Niemce, działając na podstawie art. 231 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.), przekazał do Rady Gminy Niemce skargę złożoną w dniu 10 października 2025 r. przez Pana M. K., celem jej rozpatrzenia zgodnie z właściwością organu.

Skarżący w swoim piśmie zarzucił Sołtysowi Sołectwa Nowy Staw niewłaściwe wykonywanie obowiązków poprzez odmowę poświadczenia ugorowania gruntu ornego, stanowiącego jego własność. Według oświadczenia skarżącego, sołtys powinien potwierdzić fakt ugorowania działki, aby mógł on przedłożyć odpowiednie dokumenty w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Lublinie (KRUS), gdzie prowadzone było postępowanie dotyczące ubezpieczenia społecznego rolników. W ocenie Pana M. K. odmowa sołtysa stanowiła działanie krzywdzące, naruszające jego interesy oraz obowiązki wynikające z pełnienia funkcji sołtysa.

W odpowiedzi na powyższe zarzuty, w dniu 15 października 2025 r. Sołtys Wsi Nowy Staw złożył pisemne wyjaśnienia, w których jednoznacznie wskazał, że nie posiada uprawnień do wystawiania oświadczeń potwierdzających ugorowanie gruntów rolnych. Podkreślił, że w swojej działalności kieruje się obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadą legalizmu, zgodnie z którą organ lub osoba pełniąca funkcję publiczną może działać wyłącznie w granicach i na podstawie prawa.

W tym miejscu podkreślić należy, że w polskim systemie prawnym brak jest przepisu wskazującego organ właściwy do rozpoznawania skarg na działalność jednostek pomocniczych gminy (sołectw, dzielnic, osiedli itp.) i ich organów (sołtysa, rady dzielnicy, zarządu osiedla itp.). Wolą ustawodawcy kwestia ta winna zostać uregulowana w statucie jednostki pomocniczej – art. 35 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z tą regulacją statut jednostki pomocniczej określa w szczególności zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej. W § 23 ust. 3 Statutu Sołectwa Nowy Staw stanowiącego załącznik do uchwały nr XLIV/422/2022 Rady Gminy Niemce z dnia 4 listopada 2022 roku w sprawie nadania statutu sołectwa Nowy Staw, przyjęto, że organem kontroli nad działalnością Sołectwa jest Rada Gminy. Tym samym, uznać należy, że Rada Gminy Niemce była upoważniona do rozpatrzenia skargi na działania Sołtysa wsi Nowy Staw.

Komisja Rewizyjna Rady Gminy Niemce, po zapoznaniu się z treścią skargi, wyjaśnieniami złożonymi przez sołtysa oraz dokumentacją sprawy, podjęła uchwałę w sprawie wydania opinii o uznaniu skargi za bezzasadną. W toku przeprowadzonego postępowania Komisja przeanalizowała zarówno stan faktyczny, jak i obowiązujące przepisy prawa, które regulują zakres kompetencji i obowiązków sołtysów oraz kwestie poświadczenia podpisów i oświadczeń.

Komisja ustaliła, iż w niniejszej sprawie zastosowanie mogą mieć przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie sporządzania niektórych poświadczeń przez organy samorządu terytorialnego i banki (Dz. U. Nr 27, poz. 185). Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia, w miejscowościach, w których nie ma kancelarii notarialnej, do poświadczenia własnoręczności podpisu upoważnieni są m.in. wójt (burmistrz, prezydent miasta), i to jedynie na określonych rodzajach dokumentów:

1. na pismach upoważniających do odbioru przesyłek, sum pieniężnych oraz dokumentów z urzędów i instytucji,
2. na oświadczeniach stwierdzających stan rodzinny i majątkowy osoby składającej oświadczenie.

Ponadto Komisja odwołała się do treści art. 122 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.), zgodnie z którym organy administracji rządowej, samorządowej i pracodawcy zobowiązani są do udzielania organom rentowym pomocy i informacji w sprawach świadczeń przewidzianych w ustawie. W przepisie tym podkreślono, że podmioty te mają obowiązek nieodpłatnego poświadczania własnoręczności lub autentyczności podpisów na oświadczeniach i formularzach rentowych, nie zaś potwierdzania treści merytorycznej tych dokumentów.

Z powyższych regulacji prawnych jednoznacznie wynika, że sołtys nie jest uprawniony do potwierdzania faktu ugorowania gruntu ani do wydawania jakichkolwiek oświadczeń o stanie użytkowania nieruchomości.

Z przedłożonego przez skarżącego pisma z KRUS wynika ponadto, że urząd ten wezwał go do przedłożenia stosownych dokumentów potwierdzających dane zawarte w jego oświadczeniu i jednocześnie poinformował, że:

„Oświadczenie powinno być złożone osobiście w Oddziale celem poświadczania wiarygodności Pana podpisu przez pracownika Wydziału Ubezpieczeń KRUS OR Lublin lub wiarygodność podpisu może być poświadczona przez Urząd Gminy lub sołtysa.”

Analiza tego fragmentu pozwala stwierdzić, że KRUS dopuszcza jedynie możliwość potwierdzenia autentyczności podpisu składającego oświadczenie, natomiast nie wymaga ani nie przewiduje, by sołtys składał w imieniu obywatela oświadczenie o fakcie ugorowania gruntu czy prowadzenia gospodarstwa.

W konsekwencji Komisja Rewizyjna uznała, że działanie Sołtysa Wsi Nowy Staw było zgodne z prawem. Sołtys wypełnił swoje obowiązki w sposób prawidłowy, nie przekraczając zakresu swoich kompetencji, co wyklucza możliwość uznania jego postępowania za naruszające prawa lub interesy obywatela.

Komisja podkreśliła również, że zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) sołtys jest organem pomocniczym gminy, wykonującym zadania zlecone przez gminę w zakresie określonym przez statut sołectwa. Nie posiada on jednak kompetencji do podejmowania czynności prawnych, które należą do wyłącznej właściwości organów administracji publicznej lub notariuszy.

Równocześnie Komisja wskazała, że w sytuacjach, w których istnieje potrzeba poświadczania treści oświadczenia lub stanu faktycznego, właściwym organem do dokonania takiego potwierdzenia jest urząd gminy lub kancelaria notarialna, a nie sołtys. Działanie sołtysa, który odmówił sporządzenia oświadczenia o ugorowaniu gruntu, było więc uzasadnione i zgodne z obowiązującym stanem prawnym.

Mając powyższe na uwadze, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego i analizie zgromadzonego materiału dowodowego, Komisja Rewizyjna Rady Gminy Niemce zarekomendowała Radzie Gminy Niemce przyjęcie uchwały o uznaniu skargi za bezzasadną, uznając, że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu sołtysa.

Rozstrzygnięcie to ma na celu zapewnienie przejrzystości działania organów pomocniczych gminy, ochronę ich przed nieuzasadnionymi zarzutami oraz potwierdzenie, że każda osoba pełniąca funkcję publiczną powinna działać w granicach prawa i zgodnie z powierzonym zakresem kompetencji.

Wobec powyższego Rada Gminy Niemce, po zapoznaniu się z opinią Komisji Rewizyjnej oraz z całością zgromadzonego materiału dowodowego, uznała skargę Pana M. K. na działalność Sołtysa Wsi Nowy Staw za bezzasadną. Podjęcie niniejszej uchwały jest zatem w pełni uzasadnione, oparte na obowiązujących przepisach prawa i stanowi wyraz dbałości Rady Gminy Niemce o prawidłowe funkcjonowanie organów pomocniczych gminy, poszanowanie zasad praworządności oraz właściwe wykonywanie zadań publicznych.

Pouczenie:

Na podstawie art. 239 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.): „§ 1. W przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego.”